

Programma duurzaamheid

gemeente
**Hollands
Kroon**

Inleiding

Inleiding: Duurzaamheid als Kompas voor de Toekomst

De gemeente Hollands Kroon staat voor een duurzame toekomst waarin klimaatbewustzijn, innovatie en veerkracht de basis vormen van haar beleid. Duurzaamheid is niet langer een abstract streven, maar een essentiële pijler in de ontwikkeling van de gemeente. Het **Programma Duurzaamheid** is de concrete vertaling van deze ambitie en bouwt voort op de strategische richting zoals vastgelegd in de **Omgevingsvisie**.

Dit programma schetst de grote lijnen voor een toekomstbestendige gemeente, waarbij duurzaamheid als leidraad dient voor ruimtelijke ontwikkeling, energievoorziening, biodiversiteit en circulaire economie. Het programma brengt deze doelstellingen tot leven door middel van gerichte projecten en producten, die niet alleen bijdragen aan de gemeentelijke ambities, maar ook de regio als geheel versterken.

In dit document worden de kernpunten van het Programma Duurzaamheid uitgelicht, gestructureerd rondom de belangrijkste strategische thema's:

- **Energie- en Warmtetransitie:** Inzet op het besparen van energie en het realiseren van een robuuste en duurzame energie-infrastructuur die klimaatneutraliteit in 2050 mogelijk maakt.
- **Biodiversiteit:** Het versterken van ecologische veerkracht door natuur en ruimtelijke ontwikkeling in balans te brengen.
- **Klimaatadaptatie en Vergroening:** Het creëren van een leefomgeving die is voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering.
- **Circulaire Gemeente:** De overgang naar een economie waarin grondstoffen optimaal worden benut en verspilling wordt geminimaliseerd.

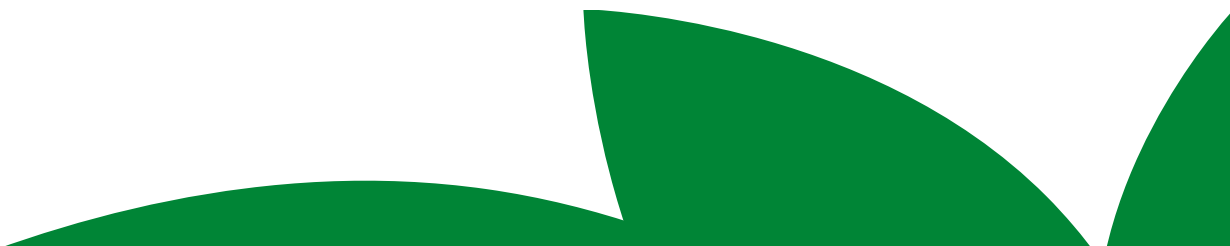
Naast dit strategische programma wordt er jaarlijks een **Uitvoeringsplan Duurzaamheid** opgesteld. Dit plan maakt het mogelijk om ambities en uitvoering continu te toetsen en waar nodig aan te scherpen op basis van nieuwe inzichten, ontwikkelingen en praktijkervaringen. Zo blijft het duurzaamheidsbeleid dynamisch, daadkrachtig en effectief.

Met dit programma zet Hollands Kroon een koers uit richting een duurzame en leefbare toekomst. De komende jaren zullen de gemeente, inwoners, ondernemers en partners samenwerken om deze doelen daadwerkelijk te realiseren.

Inhoud

Dit programma is opgebouwd in verschillende programmalijnen. Deze programmalijnen geven de invulling aan de meerjarige doelstellingen voortkomend uit de strategische ambities die vastgesteld zijn in de internationale, landelijke en regionale afspraken in Bijlage 1.

1. Programmalijn Energie en warmte transitie
 2. Programmalijn Biodiversiteit
 3. Programmalijn Klimaatadaptatie & vergroening
 4. Programmalijn Circulaire Economie
 5. Organisatie borging
 6. Financiën
-

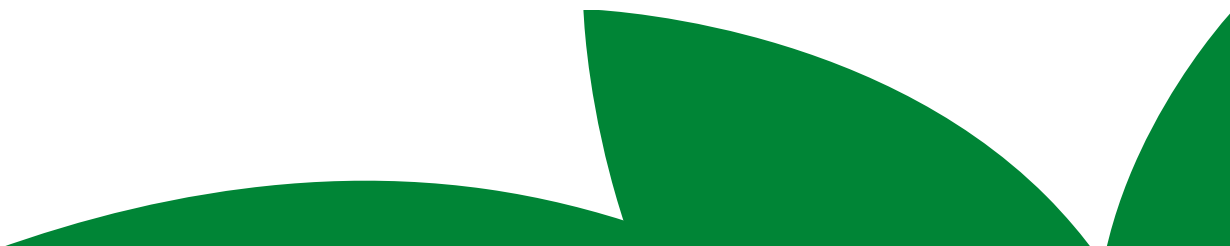

Leeswijzer

In dit document staan onder de verschillende programmalijnen projecten uiteengezet die uitgevoerd worden om strategische doelstellingen te behalen in de periode 2025-2027. Deze strategische doelstellingen komen voort uit de reeds gemaakte internationale, nationale en regionale afspraken en opdrachten. Denk hierbij aan het Klimaatakkoord, Nederland circulair en het Deltaplan Biodiversiteit. De doelstellingen zijn uitwerkingen van deze afspraken en daarmee geen nieuw beleid. De meerjarige inzet om bij te dragen aan de strategische doelstellingen zijn uitgewerkt in programmalijnen.

Uit deze inzet volgen concrete acties. Deze acties zijn opgesteld in het Uitvoeringsplan 2025. De afstemming en verantwoording over de acties vindt plaats in de reguliere begrotingscyclus.

In bijlage 1 wordt verwezen naar de verschillende landelijke en regionale opdrachten en afspraken. In bijlage 2 worden de referenties en borging in het coalitieakkoord en begroting 2025 uiteengezet.

Inhoudelijke programmaliijnen

In dit hoofdstuk worden de ambities van Gemeente
Hollands Kroon uiteengezet.

Programmalijn Energie- en Warmtetransitie

Strategische doelstellingen Energie- en Warmtetransitie – hier gaan we naartoe

Duurzame energie en energiereductie

- Overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen vóór 2050.
- Reductie van energiegebruik door gebouwen energieneutrale of passieve bouw en bestaande gebouwen te isoleren en verduurzamen.

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (H4.1.4. PM datum etc)

Onderliggend beleid: Klimaatakkoord, Nationaal Isolatieprogramma en de Regionale Energie Strategie (RES NHN), Transitievisie warmte

A large, stylized green leaf graphic is positioned in the bottom right corner of the slide, partially overlapping the text area. It has a thick green outline and a solid green fill, with several pointed lobes extending upwards and to the left.

Programmalijn Energie- en Warmtetransitie

Projecten Energie- en Warmtetransitie – dit gaan we doen

1. Bewustwording en participatie vergroten door communicatie te intensiveren via diverse kanalen, met nadruk op energiebesparing en het benutten van beschikbare financiële regelingen en nationale subsidiemogelijkheden
 - Maximaliseren van het gebruik van beschikbare subsidies om verduurzamingsmaatregelen financieel haalbaar te maken.
 - Faciliteren van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed en andere gebouwen door de lening 'toekomstbestendige maatschappelijke organisaties'
 - Ondersteuning van kwetsbare groepen en energiearmoede aanpakken door het gericht verduurzamen van slecht geïsoleerde woningen met speciale aandacht voor eigenaar/bewoners met lage inkomens.
 - Versterken van samenwerkingen door actieve afspraken met verhuurders en woningcorporaties voor verduurzaming van woningen.
2. In 2026 actualiseren we de Transitievisie Warmte om de route naar een aardgasvrije gebouwde omgeving aan te scherpen op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Programmalijn Energie- en Warmtetransitie

Strategische doelstellingen Energieopwekking – hier gaan we naar toe

- Stimuleren van zonne-energie op daken

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (H4.2.7., PM datum etc)

Onderliggend beleid: Klimaatakkoord, Nationaal Isolatieprogramma en de Regionale Energie Strategie (RES NHN), Transitievisie warmte

Projecten Energieopwekking – dit gaan we doen

1. Standaardiseren van beleid en regels voor de plaatsing van zonnepanelen in lijn met zonneladder.
2. Opstellen en vaststellen van beleid rondom waterstof.
3. Beleidskader voor het mogelijk maken van kleine windturbines
 - Verkennen en uitwerken van mogelijkheden voor het toepassen van kleine windturbines binnen de gemeente.
4. Ontwikkelen en actualiseren van RES-zoekgebieden in balans met ruimte, draagvlak en uitvoerbaarheid.

Programmalijn Energie- en Warmtetransitie

Strategische doelstellingen duurzame energieopslag en infrastructuur – hier gaan we naartoe

- Ontwikkelen van systemen voor duurzame opslag van energie
- Verbeteren infrastructuur om schone energie toegankelijk te maken voor huishoudens en bedrijven.

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (H4.1.12., PM datum etc)

Onderliggend beleid: Klimaatakkoord, Nationaal Isolatieprogramma en de Regionale Energie Strategie (RES NHN), Transitievisie warmte

Projecten duurzame energieopslag en infrastructuur – dit gaan we doen

1. Aanpak netcongestie: Samen met netbeheerders Liander & TenneT capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnetwerk op lossen en toekomstige groei faciliteren.
2. Ondersteuning van verduurzaming ondanks netcongestie
 - Samenwerken met bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners om verduurzaming en economische groei mogelijk te maken, zelfs bij netcongestie.

Programmalijn Energie- en Warmtetransitie

Strategische doelstelling Electriciteitsnet – hier gaan we naartoe

- Het versterken van de energie-infrastructuur om toekomstige vraag te kunnen accommoderen.
- Het koppelen van grootschalige energieontwikkelingen (zoals waterstof en windenergie op zee) aan het regionale netwerk.
- Het zorgvuldig inpassen van de 380 kV-infrastructuur in het landschap om negatieve effecten te minimaliseren.

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (H4.1.12.)

Onderliggend beleid: Klimaatakkoord, Nationaal Isolatieprogramma en de Regionale Energie Strategie (RES NHN), Transitievisie warmte

Projecten Electriciteitsnet – dit gaan we doen

1. Vertegenwoordigen van de belangen van de gemeente bij de 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord
2. Vertegenwoordigen van de belangen van de gemeente in het Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (pVAWOZ)
3. Het adviseren over het aanleggen van infrastructuur die kan omgaan met de groeiende vraag naar elektriciteit en de uitbreiding van windenergieprojecten op zee tussen 2031 en 2040.

Programmalijn Biodiversiteit

Strategische doelstellingen Biodiversiteit – hier werken we naartoe

- Herstellen en behouden van ecologische balans.
- Creëren van een robuust netwerk van natuurgebieden.
- Integreren van biodiversiteit in ruimtelijke en economische ontwikkelingen.
- Waarborgen van leefgebieden voor flora en fauna.
- Verbeteren van de leefkwaliteit voor mens en natuur.

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (H4.1.5 / H4.2.4. PM datum etc)

Onderliggend beleid: Deltaplan Biodiversiteitsherstel en de Nationale Bijenstrategie

Projecten Biodiversiteit

1. Het Landschap van de Toekomst

- Uitvoeren van het groenstructuurplan, herstel, behoud en realiseren van nieuwe landschapselementen, zoals natuurvriendelijke oevers.
- Bijdragen aan nationale programma's zoals de Bossenstrategie en het Natuur Netwerk Nederland in samenwerking met provincie Noord-Holland.
- Voortzetten van subsidies voor bloeiende erven en ondersteuning van biodiversiteit in de landbouw.

2. Hollands Kroon Zoemt

- Inrichten en beheren van openbare ruimte en landschap om de leefomgeving van wilde bijen en andere verstuivers die een belangrijke rol in ons ecosysteem spelen te beschermen.
- Vergroenen van de openbare ruimte binnen de woonkernen van Hollands Kroon.

3. Soortenmanagement plan en natuurinclusief bouwen

- Gebiedsdekkende soorteninventarisatie naar gebouwgebonden dieren met als doel deze dieren en hun leefomgeving te beschermen en bevorderen.

Programmalijn Klimaatadaptatie en vergroening

Strategische doelstellingen Klimaatadaptatie en Vergroening – hier werken we naartoe

- Creëren van een klimaatbestendige leefomgeving:
- Voldoende groen en water in en rondom dorpen
- Verankeren van groen in infrastructuur en wijkontwerp
- Stimuleren van multifunctionele groene ruimtes
- Natuurlijke waterberging en robuuste groenstructuren

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (H4.1.5. PM datum etc)

Onderliggend beleid: Strategie Klimaatadaptatie Noordkop en het Convenant Toekomstbestendig Bouwen, Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

Projecten Klimaat adaptatie en vergroening – dit gaan we doen

1. Realiseren en continu monitoren van de doelstellingen uit de lokale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie.
2. Klimaatadaptieve Buitenruimte
 - Actief ontstenen en vergroenen van de openbare ruimte om wateroverlast, hittestress en droogte te beperken.
 - Verankeren van klimaatadaptieve maatregelen in bestemmingsplannen en gebiedsontwikkelingen
3. Gebiedsgericht verbeteren en verduurzamen van bedrijventerreinen samen met ondernemers, met focus op groen en energiebesparing.
4. Aansluiten bij regionale initiatieven voor een toekomstbestendige agrarische sector om schaalvergroting te realiseren

Programmalijs Circulaire Economie

Strategische doelstellingen Circulaire Economie – hier werken we naartoe

- Volledig circulaire gemeente in 2050
- Circulaire bouwsector en modulair bouwen
- Gebruik van biobased materialen in woningbouw

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (H4.1.4. PM datum etc)

Onderliggend beleid: Grondstoffenakkoord, de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen, Woonvisie 2024 en het Betonakkoord.

Projecten Circulaire Economie – dit gaan we doen

1. Grondstofbesparing stimuleren door bewustwording over afvalvermindering en hergebruik.
2. Samenwerken met afvalbeheerpartners om hoogwaardig hergebruik van afval als grondstof te bevorderen.
3. Regionaal inzetten op Circulair Opdrachtgeven en Inkopen om circulaire en duurzame opdrachtgeverschap te laten landen in de organisatie.
4. Nationaal Programma Circulaire Economie vertalen naar lokaal beleid in samenwerking met regionale partners.
5. Bevorderen van modulair, passief, biobased en circulair bouwen binnen de kaders van de Woonvisie 2024

Programmalijn Organisatie breed

Strategische doelstellingen organisatie breed – hier werken we naartoe

- Primair initiatief ligt niet bij team duurzaamheid
- Raakt aan duurzaamheidsambities

Deze doelstellingen komen voort uit de omgevingsvisie (PM datum etc)

Projecten organisatie breed – dit gaan we doen

Duurzame Visserij

- Ondersteunen van initiatieven voor een duurzame haven van Den Oever met behoud van de identiteit en toeristische waarde.
- Bevorderen van samenwerking tussen gemeenten, havens en visserijsector voor duurzame ontwikkeling.

Aanpak Landelijk Gebied

- Hierin komen natuur, landbouwperspectief, waterkwaliteit en -kwantiteit, biodiversiteit en de gevolgen van klimaatverandering samen

Beheer en inrichting openbare ruimte

- De actualisatie van het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) en het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte

Organisatie borging

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de organisatie de ambities van het programma duurzaamheid borgt in de beschikbare capaciteit

Organisatie: Duurzaamheid als structurele opdracht binnen de Gemeente

Het Programma Duurzaamheid heeft ook directe impact op de interne organisatie van Gemeente Hollands Kroon. Duurzaamheid is geen op zichzelf staand thema, maar een integraal onderdeel van hoe de gemeente functioneert, beslissingen neemt en uitvoering geeft aan beleid. Dit vraagt om een organisatie die wendbaar, daadkrachtig en toekomstgericht is.

Het programma heeft als doel om duurzaamheid als vanzelfsprekend onderdeel van de organisatiecultuur te verankeren. Dit betekent dat bij alle afdelingen en teams duurzaamheid structureel wordt meegenomen in beleid, uitvoering en beheer. Of het nu gaat om gebiedsontwikkeling, vergunningverlening, inkoop, mobiliteit of maatschappelijk vastgoed – duurzaamheid is een leidend principe. Het **team Duurzaamheid** speelt hierin een cruciale rol. Dit team opereert zelfstandig en adviserend binnen de organisatie, met een duidelijke opdracht om afdelingen te adviseren en te inspireren om duurzaamheidsambities te realiseren. Dit vraagt om nauwe samenwerking met beleidsmedewerkers, projectleiders en bestuurders, zodat duurzaamheid in de volle breedte van de gemeentelijke taken wordt doorgevoerd.

Door het team Duurzaamheid een centrale, maar ook flexibele positie in de organisatie te geven, kan het snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en tegelijk zorgen voor consistentie in het beleid. Dit stelt de gemeente in staat om haar duurzaamheidsdoelen niet alleen te formuleren, maar ook effectief te realiseren in de praktijk.

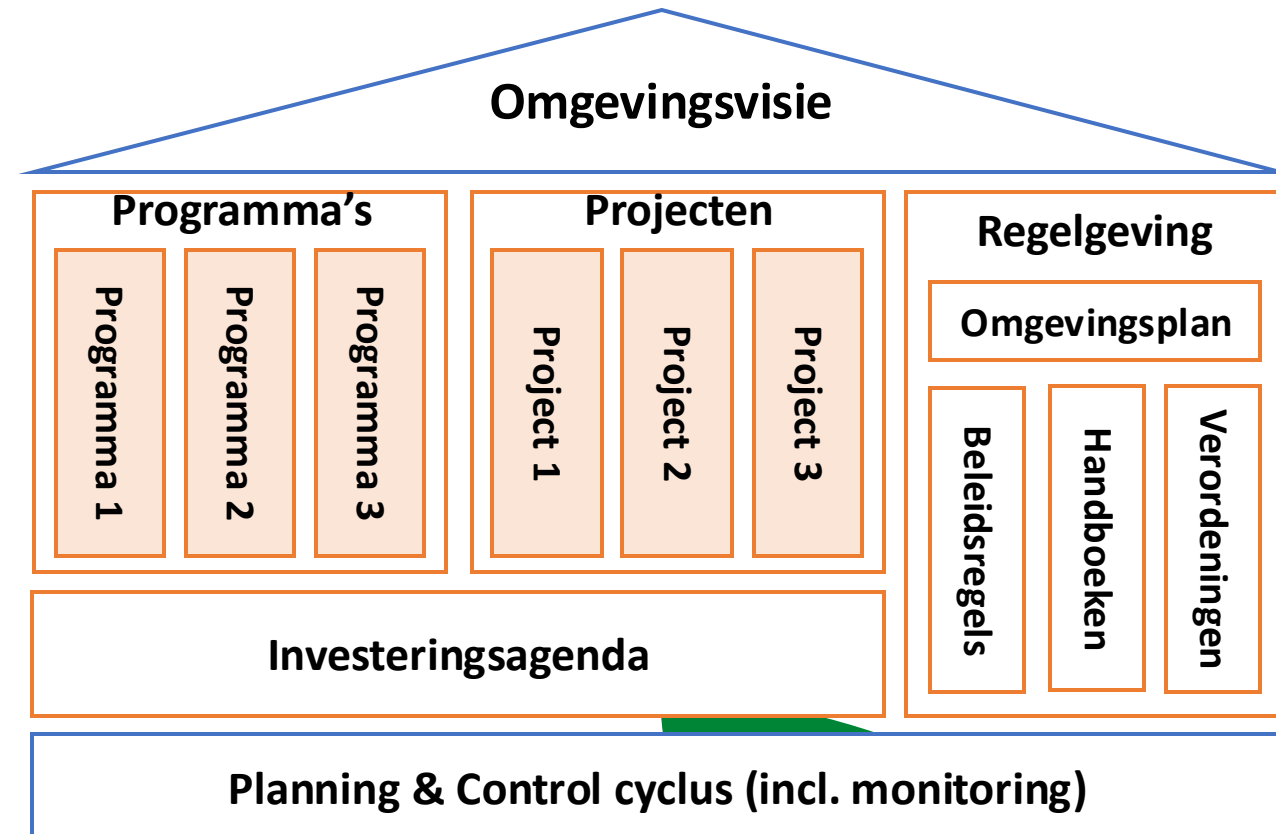

Inbedding Programma Duurzaamheid

In november 2024 is het nieuwe beleidshuis voor gemeente Hollands Kroon vastgesteld. Dit heeft gevolgen voor de inbedding van het Programma Duurzaamheid in de organisatie. De omgevingswet vraagt de organisatie te werken met een omgevingsvisie. Hierin zijn de strategische ambities van de organisatie opgenomen, zo ook voor duurzaamheid. Denk bijvoorbeeld aan de afspraken uit het Klimaatakkoord en Nederland Circulair (de “waarom”).

Deze strategische ambities worden uitgewerkt naar doelen in een programma(de “hoe”). Het toewerken naar deze strategische doelen wordt gedaan middels projecten (de “wat”). De gezamenlijke projecten vormen een meerjarige uitvoeringsagenda.

Omdat de Strategie Duurzaamheid integraal onderdeel is van de omgevingsvisie, en deze omgevingsvisie in de raad voorgelegd wordt, is over het programma duurzaamheid en de onderliggende projecten een collegebesluit voldoende om mandaat voor de uitvoering te verlenen.

Financiën

In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe de uitvoering van het Programma Duurzaamheid financieel is vormgegeven. Er wordt inzicht gegeven in de inzet van gemeentelijke middelen en in de wijze waarop externe financieringsbronnen van het Rijk en de Provincie worden benut voor de uitvoering van reeds vastgesteld beleid.

Programmafinanciering

Maximale impact, minimale lasten voor de organisatie.

De uitvoering van het Programma Duurzaamheid vraagt geen nieuwe beleidsinspanningen en legt geen extra structurele druk op de gemeentelijke organisatie. De in het uitvoeringsplan opgenomen acties zijn allen reeds verankerd in de Programmabegroting 2025–2028 en sluiten aan op bestaande beleidsdoelstellingen.

Door actief in te spelen op subsidiemogelijkheden van het Rijk en de Provincie, is Hollands Kroon in staat om met een relatief bescheiden gemeentelijke bijdrage van €350.000 per jaar een breed duurzaamheidsprogramma te realiseren.

Deze aanpak richt op doelmatigheid en financieel bewust bestuur: met minimale gemeentelijke inzet wordt maximale impact bereikt. Daarmee laten we zien dat de gemeente haar ambities op het gebied van energie, klimaat, circulariteit en biodiversiteit waarmaakt – grotendeels gefinancierd met externe middelen.

Programmafinanciering

Uitgangspunt is efficiënte inzet van gemeentelijke middelen en daarmee maximale hefboom voor effect bij onze inwoners.

Gemeentelijke inzet: €350.000 per jaar

Voor de uitvoering van het Programma Duurzaamheid stelt de gemeente Hollands Kroon jaarlijks een bedrag van €350.000 beschikbaar. Deze inzet is relatief beperkt, maar strategisch van aard.

Effectieve benutting van externe middelen

Door gericht in te zetten op provinciale en rijksregelingen wordt een veelvoud aan aanvullende financiering gerealiseerd.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Aanpak energiearmoede – €1.252.549*
- Specifieke uitkeringen Lokale Aanpak Isolatie (2023 & 2024) – €4.904.056*
- Regeling capaciteit decentrale overheden klimaat en energie – €3.559.713 (toegezegd t/m 2030)*

Resultaat:

Met een beperkte gemeentelijke bijdrage wordt meer dan €9 miljoen aan externe middelen aangetrokken, waarmee reeds vastgestelde doelstellingen uit de begroting effectief kunnen worden gerealiseerd.

*<https://teverantwoordenregelingen.rijksoverheid.nl/Teverantwoorden/61911>

Programma-financiering

De tabel geeft een overzicht van de financiële bijdragen uit externe regelingen per programmalijn. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld door het Rijk en de Provincie en worden ingezet voor de uitvoering van maatregelen binnen het Programma Duurzaamheid. De bedragen hebben betrekking op meerjarige regelingen, waarvan een deel al is toegekend en een deel nog in uitvoering is. De gemeentelijke inzet wordt hiermee aangevuld.

Programmalijn	Titel	Bedrag in euro's	Toelichting	Looptijd
Programmalijn energie en warmtetransitie	Aanpak energie armoede	€ 1.252.549	Deze regeling is bedoeld om huishoudens die te maken hebben met energiearmoede te ondersteunen door het treffen van energiebesparende maatregelen. Het doel is om het energieverbruik en daarmee de energiekosten van deze huishoudens te verlagen	Tot 2026
Programmalijn energie en warmtetransitie	Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	€ 1.959.759	Bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het isoleren van slecht geïsoleerde koopwoningen van eigenaar-bewoners die moeite hebben dit uit eigen middelen te doen.	Tot 2030
Programmalijn energie en warmtetransitie	Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie 2024	€ 2.943.297	Bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het isoleren van slecht geïsoleerde koopwoningen van eigenaar-bewoners die moeite hebben dit uit eigen middelen te doen.	Tot 2030
Programmalijn energie en warmtetransitie	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	€ 3.559.713	Bedoeld om gemeenten en provincies te ondersteunen bij het opbouwen van voldoende capaciteit voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.	Jaarlijks ongeveer een miljoen toegezegd t/m 2030
Programmalijn energie en warmtetransitie	Impulsgeld energiebesparing	€ 1.000.000	In 2025 geven we een impuls aan verduurzaming van de bestaande particuliere woningvoorraad door de bestaande subsidieregelingen te verruimen en inwoners actief uit te nodigen en aan te zetten tot het verduurzamen van woningen."Programmabegroting 2025	2025-2026
Programmalijn klimaatadaptatie	Impulsgeld klimaatadaptatie	€ 1.000.000	We gaan in 2025 in 3 tot 5 gebieden aan de slag waar de hittestress hoog is. Hier maken we een koppeling met 'aandacht voor openbare ruimte' en 'positieve gezondheid'. Programmabegroting 2025	2025-2026
Programmalijn energie en warmtetransitie	Subsidie Energiebesparingsprogramma Woningen Noord-Holland	€ 205.225	Bedoeld om particuliere woningeigenaren en kleine particuliere verhuurders (met maximaal tien woningen) te stimuleren tot het nemen van energiebesparende maatregelen, zoals isolatie en energiezuinige ventilatie	Looptijd 4 jaar
Programmalijn energie en warmtetransitie	Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025	€ 230.094	Gericht op het stimuleren van energiebesparing bij middelgrote en grote bedrijven die onder de wettelijke energiebesparingsplicht vallen	Verlengd tot 2026
Programma duurzaamheid	Jaarlijks vanuit begroting gemeente	€ 350.000	Voor 'overige' kosten zoals biodiversiteit en circulaire economie	structureel
Programmalijn klimaatadaptatie	Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie	€ 670.000	Deze agenda richt zich op het treffen van maatregelen om de gemeente beter bestand te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering, zoals hitte, droogte en wateroverlast.	2023-2026
Totaal		€ 13.170.637		

gemeente
**Hollands
Kroon**